

Nuoren uitonmiehen tarina

Kerron tässä pienen tarinan, siitä miten minusta tuli uittomies. Elettiin viisikymmen lukua, ehkä viisikymmentäkaksi, oli kevättalvi. Minun naapurissa asui sen kylän uittoyhdistyksen tukikohdan työnjohtaja Matti Karppinen nimeltään. Hän oli jo tuolloin aika iäkäs mies, työskennellyt ikänsä metsä- ja uittotöissä jo kymmeniä vuosia työnjohtajan tehtävissä. Hän tuli meille kotiin niinkuin joskus vierailtiin toisissamme. Heitti kysymyksen minulle, että jos lähtisin meidän hevosella "Pikkuruunalla" hakemaan hiekkaa tuolta Oilunkaniemestä, tarvis hiekottaa tuo uitonrannassa talvisäilössä oleva puomilitka. Hiekotuksen tarkoitus oli, että jää sulais nopeemmin litkan väylänpuolelta. Tämä touhu estäisi järvenselältä huilaavien isojen jäätelijien säkemistä ja viemästä puomeja mennessään. Tämä työ oli pieni ja vaikutti asiaatuntemattomalta oudolta, mutta se oli tärkeä ja oli tehty kautta-aikojen. No tietenkin suostuin, ja seuraavana aamuna lähdimme reissuun, jäällä oli hyvä kauna lunta ei ollut kuin vähän, kolme kuormaa siihen tarvittiin ja työnjohtaja oli tyytyväinen.

Siinä samalla kahvia juodessamme, hän kysyi kuinka vanha olen, kun pieni kokoni ei kerro koko totuutta. Hän kertoi, että kesäksi oli aikomus ottaa töihin pari nuorempaa miestä, että olisinko kiinnostunut? No, tietenkin olin. Kerroin hänelle, että parikuukautta aikasemmin olin täyttänyt viisitoista, no sittenhän minun ei tarte lähteä kesäksi pöllintekoon, niinkuin olin suunnitellut, kesäkuumalla se on rankkaa työtä. Mutta jos pääsen uittoon, niin se on erittäin hyvä asia. Hän aiko ilmoittaa heti kun jäät on järvestä lähteneet. Tämä keskustelu käytiin huhtikuun puolenvälin aikoihin. Ja muutaman viikon kulutta Matti käski tulla sinne uiton pirtille aamusella, että katotaan mitä hommia sinulle järjestyy.

Miehiä oli noin parikymmentä ja hänellä oli vakituiset perämiehet, heille hän jakeli ohjeita veneiden ja varusteiden laittamisesta kuntoon. Minäkin siinä pyöriskelin hänen lähettyvillä, jopa kysäisin mitä se minä alkaisin touhuamaan, no hän osoitti halkorantetta ja ehdotti, että ala pienimään helläpuita ja kanna sisälle keittiöön emännälle, auttele emäntää mitä apua hän tarte, ja niin tein. Kertoi lisäksi että hän laittaa siinä puolenpäivän maissa keittoruuan ja iltapäivällä kahvit, sitten me neljänjälkeen lähemmekin kotiin, jatkamme huomenna. Näin minusta tuli kokkipoika ja uiton työmies. Palkkanikin sain viikon päästä, kuusikymmentä *penniä* tunnilta, se

oli puolet aikuisen miehen palkasta. Olin twytyväinen, sillä olihan se itsetienattua rahaa.

Siinä hommassa meni koko kesä, uiton häntä lähesty Luusuaa. Me työnjohtajan opastuksella aloimme valmistella *sohovenettö* kuntoon, siihen hankittiin metsästä niin sanotut kaaripuut, jotka piti olla katajaa, joitten päälle pingotettiin vihreä pressu ruokatavaroitten ja ruuanlaittoon tarvittavien tavaroiden suojaksi. Tähän työhön minun lisäksi oli liittynyt myös se toinen kuustoistavuotias nuorukainen Heikki. Työjohtaja totesi meille, että siellä tarvitaan soutuvoimaa koskialueella ja samalla opitte kuinka isotkin kosket lasketaan, perämieheksi oli lupautunut, jo iäkäs mies ja tottunut laskija Aapo Karjalainen. Asuu siellä Juukosken niskalla. Ensimmäisen päivän iltana pysähdyimme ja yövyimme Rajatalon rannassa. Seuraavana aamuna teimme lähtöä, ja määräys tuli piirityönjohtajalta, häntä kutsuttiin "Jalluksi". No meidän vanhempi jo keskiikäinen kokki koveusi perämiehelle, että kokit ei halua soutaa Perähangasta Juukoskea alas koska siellä lyö "räppä" vettä tulee syli täyteen, emmekä halua olla kokopäivää perse märkänä, Pirttikoskessa on samalla lailla, hän tiesi sen kokemuksesta.

Viikon kuluttua olimme Rovaniemellä, lainaanrantaan nenästettiin vene, siinä suortettiin miehistön vaihto, sohovene jatkoi aina jokisuulle asti. Tässä tuli mieleeni pieni yksityiskohta, ne vähät ruokatavarat jotka jäivät meiltä yli annettiin seuraavalle miehistölle, mutta siinä jäi myös viisi kilon lihasäilykepurkkia, kokki sanoi jo vähän aikaisemmin meille, että näitä ei anneta nämä on arvotavaraa. Näin saimme jokainen yhden, sillä paremmasta ruuasta oli puutetta joka paikassa.

Ottaisin tähän mukaan pienen ,mutta tärkeän turvallisuuten liittyvän seikan. Oli seuraava kesä, ja olimme lähdössä "hännän" ajoon. Työnjohtaja Matti K jakeli ohjeita,niin me sen kaverin Heikin kanssa kyselimme, että jos päästäis samaan veneeseen, kun kesä oltiin kaveerattu, olis mukava puhella. No työnjohtaja siihen,että ei käy ja selitti meille kaikille oikein isällisesti miksi, työveneessä saa olla vain yksi ensikertalainen kun työskennellään koski-alueella. Sillä saattaa tulla tilanteita jossa tarvitaan kokemusta ja voimaa kaikilta miehiltä. Tällä reissulla tulin sen myös kokemaan. Näitä hännän ajon reissja tein kuusi kertaa, sillä Luusuan ja Seitakorvan miehet määrättiin melkein aina sinne, sillä molemmat porukat olivat tottuneita työskentelemään koski-alueilla, siis vaativissa paikoissa.

No tarinathan päättyy aikanaan, niin myös tämäkin. Elettiin vuotta tuhatyhdeksänsataa seitsemänkymmentäkahdeksan. Olin joitakin vuosia aikaisemmin muuttanut pois Kemijärveltä, tulin kuitenkin kesäkuun alussa niin sanottu remontti-lomalle koko kesäksi. Minulla oli vielä talo Kallaanvaarassa. Tapasin keskustassa veljeni, joka oli piirityönjohtajana välillä Autioniemi-Luua, hän kertoi minulle olisinko halukas aloittamaan työviikon perjantaista-maanataihin. Totesi samalla, että sinullahan on paperit ja pätevyys, laivat ei saa seisoa pyhän aikaa. Tietenkin lupasin tuulla heti perjantaiksi. Minulla oli voimassa olevat paperit. Jo kuuskymmen luvun alkupuolella uitto hankki ne minulle kun olin hinaajassa töissä. Hinauksen loputtua tein lähtöä omalle asuinsudulleni, kuin sattumalta tapasin kaikki kolme veljestä keskustassa. Istahettiin siinä kioskin ulkopuolella olevan pöydän ääreen, otettiin kunnan kampanisu kahvit ja muisteltiin vanhoja ja nyt mennyttä kesää. Tässä voin mainita, että meistä velkeksistä vanhin oli piirityönjohtaja jonka tuossa aikaisemmin mainitsin, toiseksi vanhin Luusuan tukikohdan työnjohtaja, nuorin ja minä olimme diesel hinaajissa "kipparina". Nämä veljekset lukuunottamatta minua, palvelivat uttoyhdistystä melkein kaikki kesät, loppuvuosina olivat myös ympärivuoden. Antoivat myös huomattavan panoksen myös Kemijärven kaupungille ja koko seutukunnalle aina eläköitymiseensä asti.

Kemijoen uttoyhdistys oli erittäin suuri työnantaja väestölle jolla ei ollut maataloutta ja metsiä. Siihen aikaan ei ollut vielä rakennus-boomia koska Kemijärven alueella sivukylät eivät tulleet tuhoduksi saksalaisten perääntymisen aikana. Sitten alkoi niin sanoittu rakennus-boomi siinä yhdeydetessä että annettiin rintamaamiehille maatilat. Siihen aikaan työllistyi niin sanotut uitonmiehetkin ja vois sanoa että oli täys työllisyyn niin sanoituilla "torppareilla", elikkä tilattomilla.

Parhaat onniteluni sataviisikymmen vuotiaalle KEMIJÄRVEN KAUPUNGIILLE ja menestystä kaikille hyville hankkeille joita on käynnissä.

Terveisin

'KOKKIPOIKA'